

Józsa Ágnes

Ákos + Ákos

Az Első Magyar Látványtár minden kiállítása rendkívüli élmény. Izgalmas, váratlan, szívig-elméig ható látvány, amely elhatolhat akár a művészi élmény legmagasabb szintjéig, vagy megmaradhat a szépség-vágy kevésbé pallérozott kézzel, ám annál nagyobb lelki odaadással létrehozott alkotásainál. Ez az a világ, amelyet Vörösváry Ákos észrevett és gyűjteni kezdett, majd a végtelenül gazdag anyagból létrehozta az Első Magyar Látványtárat Tapolca-Diszelen.

Azóta is – a gyűjtő Vörösváry Ákos válogatásában – minden évben új kiállítás nyílik. Az idei különlegessége, hogy harminc év után ez volt az első, amit nem ő, hanem Andrási Gábor művészettörténész válogatott. Mégpedig a másik Ákos, azaz Kovács Ákos (1943–2014) etnográfus műgyűjtő, múzeumigazgató emlékének szentelve – *'Ákos + Ákos Hatvan a Látványtárban és Látványtár Hatvanban'* címmel.

Kovács Ákos 1973 és 1983 között volt a hatvani Hatvany Lajos múzeum igazgatója. Érdeklődése a kortárs művészetek mellett olyan különleges, meghökkentő, ám mindenképp kulturális értéket képviselő alkotásokra is kiterjedt, mint például a madárijesztők, az emberi testre varrt tetoválások, a poszterek, vagy a szöveges falvédők. Volt nála kiállítása a kötőként számon tartott, de a képzőművészetben is jeles Nagy Lászlónak, Weöres Sándornak és Tandori Dezsőnek, s olyan alkotók műveit is láthattuk ott, akik az akkori időkben nem voltak a kor ízlésvilágának kedveltjei. Lesznai Anna, Jakovits József, Román György – hogy csak pár nevet említsünk.

A két gyűjtőt elsősorban a közös világlátás és érdeklődés, a világ különlegességei iránti vonzalom, a szokatlan, ám értéket hordozó emberi alkotások iránti érdeklődés hozta össze. Kapcsolatukat elmélyítette, hogy Kovács Ákos igazgatói működésének első három évében együtt is dolgoztak.

A kiállítási anyag fele részben a Hatvany múzeum, fele részben pedig a Látványtár kivételes anyagából kerül ki. Itt van például Moholy Nagy egy kitűnő önarcképe, amely 1919–20-ban készülhetett, s amit Kovács Ákos a hatvani kastély padlásán talált. Gyönyörű munkák szere-

pelnek Lesznai Annától, köztük olyan finom hímzés is, amellyel forradalmasította a hímzéstechnikát. De jelentős munkákat láthatunk Korniss Dezsőtől, Maurer Dórától, El Kazovszkijtől. A képzőművészet mellett felvonulnak olyan igazi különlegességek, mint az orosz börtönlakók tetoválásai, bizarr madárijesztők vagy rigmusra írt falvédők. (Jómagam is örök egyet, Róza néni keze munkája Ferenc József portréja: *Éljen a király, éljen a haza, győzzön a magyar úgy jöjjön haza*, 1914). Ilyen jellegű munkákból kiállítást rendezni ma már korántsem forradalmi tett. Bárki bármit a nyilvánosság elé tárhat, nincs szűrő, nincs igény, vizuálisan szennyeződünk. A kulturális antropológia tudományának megszületését a primitív kultúrák szokásainak, életmódjának megismerése inspirálta, amely nélkülözhetetlen módon szolgálja kultúránk szimbólum-rendszerének és értékeinek – vagyis önmagunknak – a megismerését.

„Az Első Magyar Látványtár célja a vizuális kulturáltság csiszolgatása. Ennek érdekében olyan értékek bemutatása s olyan módon – amit és ahogyan a hazai kiállítási gyakorlatban csak ritkán láthat a közönség...” Kiötlője és lelke Vörösváry Ákos, aki 1991-ben kezdte a romos malom kiállítóházzá való újjáépítését Mújdricza Péter tervei alapján. A látványtár-malom 1997 július 28-án a '*Mindenkori kenyér és Rózsa*' kiállítással nyitott.

A kiállításokhoz kísérőrendezvény is kapcsolódik, ebből három is volt egyszerre idén, nevezetesen augusztus 9-én. Tárlatvetetés az Ákos + Ákos kiállításon, szoborkiállítás a parkban – Berhidi Mária Vörösvári Ákos felvásárolta gyönyörű szobrával, Sztefanu Sztefanos drámai márványplasztikaival és Juha Vanhanen fölszállni készülő fémdarvaival. Az est fénypontja a HANEM „kabarézenekar„ koncertje volt. A zenészek: Bíró Kriszta, Jászai Mari és Aase-díjas színésznő (ének, ütőhangszerek), Murányi Márta karmester (ének, tangóharmonika), Nádori Lídia műfordító (ének, zongora), Rick Zsófi újságíró, (ének, hegedű), Sváb Ági nyelvész (ének, nagybőgő).

Ilyen a Látványtár, ilyen Diszel. S a sorozat nem szakad meg. Vörösváry Ákos jövőre is új kiállítás tervez, melynek témája a víz és a villany lesz. Aztán jön a rozsdá (mert minden megrozsdásodik), aztán a 200 év, majd a keresztretjvények és utána az arcok...

Különleges szellemi, lelki és látványélmény, életerő. Ez az Első Magyar Látványtár Ákos+Ákos című, csodákban bővelkedő kiállítása.

(Megtekinthető október 1-ig, csütörtöktől vasárnapig 10-18 óra között, utána november 16-ig bejelentkezésre a 30-2446985 telefonon.)

/korábbi kiállítások, érzékeltetésül/

NŐÁBRÁZOLÁSOK ÉS ÁBRÁZOLÓ NŐK

A régóta tervezett *Nőábrázolások és ábrázoló nők* címet viselő tárlat az alkotóművészet egyik legfontosabb kérdését vizsgálja: a nők szerepét a vizuális kultúra történetében, akik létrehozói, s egyben (örök) témájául is szolgálnak a különféle műalkotásoknak és használati tárgyaknak.

A nők által létrehozott alkotások minden bizonnyal egyidősek a művészet történetével, azonban az elmúlt évszázadok során hosszú folyamat vezetett odáig, hogy a sokáig férfiak által dominált területen a vitathatatlan minőség révén elismerést és megbecsülést nyerjenek.

Látogatható: 2024.10.01 - 2024.10.31

MI MAGYAROK / HAZAFIAS KIÁLLÍTÁS

PARTI NAGY LAJOS MEGNYITÓ BESZÉDÉVEL

Az Első Magyar Látványtár Alapítvány gyűjteményének anyagából Vörösváry Ákos válogatott, és rendezte meg a *Mi magyarok* című kiállítást, aminek ismertetése helyett ide idézzük Parti Nagy Lajos írását, amelyet a kiállítás megnyitásaként olvasott fel.

MEGNYITÓDA

(*mimagyar cédulák*)

Hölgyeim és uraim, mi magyarok, mi nem,
az Örkény által jövőndölt időnek eltelt több, mint a fele, de harmada tán megvan, lesz még ideje a háborúnak elfagylaltosodni. Másrészt tegnap este a google 0,71 másodperc alatt 632 millió találatot jelzett a magyar szóra, ha ezt 14 millióval osztom, 45 magyar esik minden egyes magyarra, van remény. Ma egy ilyen pazar kiállítás, a szabadság derűje, ad okot a reményre, ami utoljára hal meg, ha egyáltalán.

Látogatható: 2022.03.27 - 2022.10.31 2022